

RECENZIE/BOOK REVIEWS**VETERNÍKOVÁ. M. 2015. *Vybrané kapitoly zo spotrebiteľského práva*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 178 s.**Lenka Vačoková¹

Spotrebiteľské právo patrí medzi rýchlo sa rozvíjajúce oblasti práva Slovenskej republiky, ako aj práva Európskej únie. Ved' napokon spotrebiteľom je každý z nás, dennodenne nakupujeme a používame výrobky či využívame služby ponúkané dodávateľmi. Hlavným cieľom dodávateľa, výrobcu či predajcu ako podnikateľa je dosiahnuť zisk, a tak sa nečudujeme, že toto ich úsilie je dosahované často práve na úkor spotrebiteľa. JUDr. Mária Vetrníková, PhD., vo svojom učebnom texte reflektuje aktuálny stav spotrebiteľského práva v Slovenskej republike ako členskej krajiny Európskej únie od roku 2004, ktorého základnou úlohou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej strany vo vzťahu dodávateľ – spotrebiteľ. Text je rozdelený do trinástich logicky usporiadaných kapitol, pričom na hmotnoprávnu úpravu spotrebiteľského práva nadväzuje úprava procesnoprávna.

Prvé dve kapitoly definujú pojmy spotrebiteľské právo, spotrebiteľ, dodávateľ, predávajúci, či veriteľ, predmet a funkciu spotrebiteľského práva v právnom systéme aj formálne pramene spotrebiteľského práva, a to tak pramene verejného, ako aj pramene súkromného práva. V tretej kapitole predloženého učebného textu autorka podrobne analyzuje základný verejnoprávny predpis spotrebiteľského práva, zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (zákon o ochrane spotrebiteľa). Ostatné verejnoprávne predpisy na úseku ochrany spotrebiteľa rozoberá samostatne v šiestej až deviatej kapitole a čiastočne aj v desiatej kapitole.

Ťažiskovým súkromnoprávnym predpisom spotrebiteľského práva je zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (Občiansky zákonník). Obsahuje právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv, ktorej je venovaná štvrtá kapitola predmetného textu. Autorka vymedzuje pojem spotrebiteľská zmluva, pojmy spotrebiteľ a dodávateľ podľa Občianskeho zákonníka, rozoberá nekalé podmienky a individuálne dojednania v spotrebiteľských zmluvách a s nimi spojené otázky právnej ochrany spotrebiteľa. Kapitola je podobne ako predchádzajúca zakončená niekoľkými príkladmi, ale hlavne množstvom rozhodnutí okresných a krajských súdov Slovenskej republiky týkajúcich sa neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

V ďalšej kapitole autorka analyzuje právnu úpravu kúpnej zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, vymedzuje jej charakter a podstatu, na čo nadväzuje osobitnými ustanoveniami o spotrebiteľskej kúpnej zmluve, teda o predaji tovaru v obchode. Ustanovenia spotrebiteľskej kúpnej zmluvy v zmysle Občianskeho zákonníka ako východiskového súkromnoprávneho predpisu vhodne prepája s ustanoveniami zákona o ochrane spotrebiteľa, bazálneho verejnoprávneho predpisu slovenského spotrebiteľ-

¹ JUDr. Lenka Vačoková, PhD.; Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta, Katedra obchodného práva, Dolnozemskaá cesta 1, 852 35 Bratislava; E-mail: lenka.vacokova@gmail.com

ského práva. Záverečnú časť kapitoly zaoberajúcej sa zodpovednosťou za chyby predanej veci dopĺňa niekoľkými kľúčovými judikátmi vo veciach ochrany spotrebiteľa.

Šiesta, siedma a ôsma kapitola učebného textu upravujú osobitné spôsoby uzatvárania spotrebiteľských zmlúv a uzatváranie spotrebiteľských zmlúv na osobitých miestach, a to na základe zmlúv uzatváraných na diaľku, osobitne zmlúv uzavretých prostredníctvom elektronických zariadení, zmlúv uzatváraných mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a predaj výrobkov a poskytovanie služieb na trhovách miestach. Autorka v spomínaných kapitolách rozoberá zákon č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 151/2014 Z. z., ďalej zákon č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z. (zákon o elektronickom obchode), ako aj zákon č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhovách miestach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

V šiestej kapitole sa autorka venuje relatívne novej právnej úprave zmlúv uzatváraných na diaľku a zmlúv uzatváraných mimo prevádzkových priestorov predávajúceho, účinnnej od 13. júna 2014, keď došlo k sprísneniu podmienok pre predávajúcich, najmä sprísneniu informačných povinností predávajúcich voči spotrebiteľom, či predĺženiu lehôt na odstúpenie spotrebiteľa od zmluvy. Všetky tri predmetné kapitoly náležite dopĺňa jednak otázkami pre študentov, ako aj príkladmi z praxe, čo umožní čitateľovi lepšie sa stotožniť s preštudovaným textom.

Deviata kapitola pod názvom Ochrana spotrebiteľa a reklama vychádza primárne zo zákona č. 147/2001 Z.z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako základného verejnoprávneho predpisu v oblasti reklamy. Sekundárne vychádza aj z ďalších verejnoprávných predpisov v danej oblasti, a to zo zákona o ochrane spotrebiteľa, zákona o elektronickom obchode, zákona č. 152/1995 Z.z. o potravinách v znení neskorších predpisov, zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov a zo zákona č. 270/1995 Z.z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Súkromnoprávnu úpravu predstavujú ustanovenia nekalej súťaže v Obchodnom zákonníku v rámci skutkovej podstaty klamlivá reklama, ako aj niektorých ďalších skutkových podstát nekalej súťaže, či už pomenovaných alebo obsiahnutých v rámci generálnej klauzuly nekalej súťaže. Predmetnú problematiku autorka aj tu dopĺňa niekoľkými príkladmi, ale najmä judikátmi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Právnu zodpovednosť pri ochrane spotrebiteľa upravuje pomerne rozsiahla desiatka kapitola. Autorka ju delí na súkromnoprávnu zodpovednosť, kde zahŕňa zodpovednosť za vady, zodpovednosť za škodu a zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie, a na zodpovednosť verejnoprávnu, kde patrí administratívnoprávna zodpovednosť a trestnoprávna zodpovednosť. Na rozdiel od osobitnej zodpovednosti za vady predanej veci obsiahnutej v piatej kapitole sa v desiatej kapitole nachádza všeobecná úprava zodpovednosti za vady, ktorá sa uplatní vždy, ak osobitná úprava zodpovednosti za vady neustanoví inak. Zodpovednosť za škodu je rozobraná jednak podľa Občianskeho zákonníka, jednak podľa Obchodného zákonníka, v závislosti od konkrétneho typu spo-

trebitel'skej zmluvy. Samotná občianskoprávna zodpovednosť za škodu je vymedzená najprv všeobecne, následne autorka uvádza aj osobitné skutkové podstaty zodpovednosti za škodu súvisiace s ochranou spotrebiteľa. Podkapitola Administratívnoprávna zodpovednosť vymedzuje zodpovednosť za priestupky, ako aj zodpovednosť za iné správne delikty, a to všeobecne, ako aj na úseku ochrany spotrebiteľa. V podkapitole Trestnoprávna zodpovednosť autorka analyzuje skutkové podstaty trestných činov na úseku ochrany spotrebiteľa. Predmetnú problematiku zodpovednosti za vady ilustruje na príkladoch pre študentov, ako aj judikátúrou najmä z oblasti zodpovednosti za vady, zodpovednosti za škodu a za bezdôvodné obohatenie.

Súdnu a mimosúdnu ochranu práv spotrebiteľa obsahujú posledné tri kapitoly. Autorka tu popisuje prvostupňové konanie pred súdom, ako aj opravné konanie, v rámci ktorého je možné podať riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok voči rozhodnutiu súdu, a to s ohľadom na osobitné ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Mimosúdnu ochranu spotrebiteľských práv reguluje zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015 a zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Tematiku súdnej ochrany spotrebiteľa zakončuje posledná kapitola venovaná konkurznému konaniu a konaniu o oddĺžení v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Výklad priebehu prvostupňového súdneho konania, ako aj opravného konania, problematiku alternatívnych spôsobov riešenia spotrebiteľských sporov, ako aj konkurzné konanie a konanie o oddĺžení náležite objasňuje príkladmi a judikátmi slovenských a českých súdov.

Na záver možno konštatovať, že predložená učebnica spĺňa všetky náležitosti učebnej pomôcky pre študentov dennej, ako aj externej formy štúdia na Obchodnej fakulte, podáva pomerne komplexný obraz spotrebiteľského práva na Slovensku, pre lepšie pochopenie nie jednoduchej problematiky je primerane doplnená otázkami, príkladmi, či judikátmi súdov najmä Slovenskej republiky. Zároveň môže poslúžiť širokej verejnosti na lepšie poznaní a uplatnení svojich práv, vzhľadom k tomu, že spotrebiteľ je a vyzerá to tak, že aj do budúcnosti ostane slabšou stranou spotrebiteľského vzťahu.